ଗଡ଼ଚିରୋଲୀ

ମହାରାଷ୍ଟ୍ରର ଗଡ଼ଚିରୋଲି ଜଙ୍ଗଲରେ ଏପ୍ରିଲ ୨୨ ଓ ୨୩, ୨୦୧୮ରେ ଏକ ସାଂଘାତିକ ଗଣହତ୍ୟା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସୁରକ୍ଷା ବାହିନୀ ଓ ରାଜ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ସେନାଙ୍କ ସଶସ୍ତ୍ର ସିପାହୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଙ୍ଗଠିତ ହେଲା । ନିଜେ ସରକାର ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଷଣ୍ଢୁଆସୀ ଆକ୍ରମଣ କରି ଏବଂ ଯେକୌଣସି ଯୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟବହୃତ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର, ମାଇନ୍ସ, ଗ୍ରେନେଡ଼ ସବୁ ବ୍ୟବହାର କରି ୪୦ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ମାଓବାଦୀଙ୍କୁ ସେମାନେ ନିପାତ କରିଛନ୍ତି । ଆମ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଇତିହାସରେ ନିର୍ବାଚିତ ସରକାରମାନେ ନିଜର ବିଦ୍ରୋହୀ ନାଗରିକମାନଙ୍କ ଉପରେ ପୂର୍ବରୁ ଏଭଳି କୌଣସି ବର୍ବର ଆକ୍ରମଣ କରିବାର ନଜିର ନାହିଁ । କାଶ୍ମୀର ଓ ଉ ର ପୂର୍ବା ଳରେ ଯେଉଁଭଳି ବର୍ବୋରଚିତ ଗଣହତ୍ୟା ଚାଲିଛି, ସେସବୁର ପୁନରାବୃ ି ଏବେ ମଧ୍ୟ ଭାରତରେ ହେଉଛି । ଏଭଳି ଘଟଣା ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନୁହେଁ । ସିରିଆରେ ଯଦି ଅନ୍ତଃରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଓ ସଂଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରର ମାନବ ଅଧିକାର ସଙ୍ଗଠନମାନେ ଆଗ୍ରହ ନେଉଛନ୍ତି, ଭାରତରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଆଗ୍ରହ ନେବା ଉଚିତ ଏବଂ ଯେହେତୁ ସରକାର ନିଜ ଲୋକମାନଙ୍କ ଉପରେ ଯୁଦ୍ଧ ଘୋଷଣା କରିସାରିଛନ୍ତି ଓ ବିରୋଧୀଦଳମାନେ ଭୟଙ୍କର ଭାବେ ଉଦାସୀନ, ସେଠି ଅନ୍ତଃରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ନହେଲେ ଅଧିକ ଜୀବନ ନଷ୍ଟହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି । ମାଓବାଦୀମାନେ କେବଳ ଯେ ସମ୍ବିଧାନକୁ ମାନୁନାହାନ୍ତି ତାହା ନୁହେଁ, ସରକାର ନିଜେ ସମ୍ବିଧାନକୁ ଆଦୌ ମାନୁନାହାନ୍ତି ।

ଆମ ବିଚାର ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ଯଦି ସତରେ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ହିତପାଇଁ କାମ କରୁଥାନ୍ତା, ତେବେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚନ୍ୟାୟାଳୟ ବା ଉଚ୍ଚତମ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜ ଆଡୁ ମାମଲାଟି ହାତକୁ ନେଇ ପ୍ରକୃତ ଅନୁସନ୍ଧାନ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଥାନ୍ତେ । ଯେଉଁମାନେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କଲେ ସେମାନେ କ'ଣ ସତରେ ସଶସ୍ତ୍ର ମାଓବାଦୀ ? ସେମାନଙ୍କ ସହ କ'ଣ ସତରେ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲା ? ଏମାନେ କ'ଣ ଅମିତ ଶାହାଙ୍କ ଭଳି କିଛି ଅପରାଧରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଥିଲେ ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ ଥିଲା ? ଏମାନେ କିଏ ? ଏମାନଙ୍କୁ କ'ଣ ଏ ଦେଶର ସମ୍ବିଧାନ ତେଜ୍ୟପୁତ୍ର ଘୋଷଣା କରିଛି ? ଏମାନେ ଯିଏ ବି ହେଇଥାଆନ୍ତୁ, ଏମାନଙ୍କୁ ମାରିଦେବାର ଅଧିକାର କ'ଣ ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀଙ୍କୁ ଦେଇ ଦିଆଯାଇଛି ? ମାଲାକାନଗିରିରେ ଏଭଳି ଏକ ଘଟଣା ଭିଆଇ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଥିଲେ ଅଧିକାଂଶ ନିରୀହ ଆଦିବାସୀ । ମିଛ ମୁକାବିଲାର ଆଳଦେଖାଇ ଏ ଦେଶର ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବା ଏକ ଅଭ୍ୟାସ ହୋଇଯାଇଛି ଏବଂ ସବୁ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରୁଛି ଭୟଙ୍କର ଭାବେ ସ୍ୱାର୍ଥକୈନ୍ଦ୍ରିକ ନାଗରିକ ସମାଜର ଚରମ ଉଦାସୀନତା ଯୋଗୁଁ । ମାଲକାନଗିରି ଅ ଳରେ ଅକ୍ଟୋବର ୨୪, ୨୦୧୬ରେ ସି.ପି.ଆଇ (ମାଓବାଦୀ) ଦଳର କର୍ମୀମାନଙ୍କ ଏକ ଶିବିର ଚାଲିଥିବାବେଳେ ଗାଁ'ରେ ନିଯୁକ୍ତ ପଇସାଦିଆ ପୋଲିସ ସମ୍ବାଦଦାତାଙ୍କ ଖବର ପାଇ ମାଲକାନଗିରିର ଜଣେ କରିତ୍‌କର୍ମା ପୋଲିସ ଅଧକ୍ଷ, ଯେ କି ପରେ 'ଆତ୍ମସମର୍ପଣ' ବ୍ୟବସାୟ କରି ବେଶ୍ କିଛି ରୋଜଗାର କରିଥିବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଆସିଛି, ଆନ୍ଧ୍ରର ଦୁର୍ଦ୍ଦାନ୍ତ ସଶସ୍ତ୍ର ପୋଲିସଙ୍କୁ ଖବରଦେଲେ । ମାଓବାଦୀମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ଖବର ବି ମିଳିଲା ନାହିଁ, ସଶସ୍ତ୍ରବାହିନୀ ସେମାନଙ୍କ ଅତର୍କିତ ଆକ୍ରମଣ କରି ମାରିଦେଲେ । ଶିବିର ପାଇଁ ରୋଷେଇ କରୁଥିବା ଓ ଜିନିଷପତ୍ର ନେବାଆଣିବା କରୁଥିବା ନିରୀହ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କର ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା । ଗଣମାଧ୍ୟମ ପାଇଁ ଘଟଣାଟି ୨୪ଘ ିଆ ପରିବେଷଣ ପାଇଁ ଭଲ ମସଲା ଯୋଗାଇଥିଲା । ଆନ୍ଧ୍ର-ଓଡ଼ିଶା ସୀମା ସଙ୍ଗଠନର ଅନେକ ଟାଣୁଆ ନକ୍ସଲ ନେତା ଏହି ଆକ୍ରମଣରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ଏଭଳି ଏକ ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି କରାଗଲା ଯେ ମାଓବାଦୀମାନେ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇଗଲେ । ପୁଣି କୁହାଗଲା ଯେ ଜୁନ୍ ୨୦୦୮ରେ ମାଓବାଦୀଙ୍କ ଆକ୍ରମଣରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିବା ୩୮ଜଣ ଦୁର୍ଦ୍ଦାନ୍ତ ଗ୍ରେହାଉଣ୍ଡ ସେନାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର ଏହା ଥିଲା ଏକ ପ୍ରତିଶୋଧ । କିନ୍ତୁ ଏପ୍ରିଲ ୨୨ ଓ ୨୩, ୨୦୧୮ରେ ହୋଇଥିବା ମାଓବାଦୀଙ୍କ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ହୁଏତ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ କ୍ଷତି ଏହି ସଶସ୍ତ୍ର ବିପ୍ଳବୀମାନଙ୍କ ଆନ୍ଦୋଳନ ପାଇଁ ଆଣିଦେଇଛି ।

ମଧ୍ୟ ଭାରତରେ ଅନେକ ଦିନ ଧରି ଆଦିବାସୀଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଆନ୍ଦୋଳନ ଚାଲିଛି । ନିରୀହ ଓ ନିର୍ଯାତିତ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଅନେକ ସଙ୍ଗଠନ, ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ଓ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ରାଜନୈତିକ ଦଳମାନେ ଆନ୍ଦୋଳନାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଆସିଛନ୍ତି । ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଅନେକ ପ୍ରବନ୍ଧ ଓ ପୁସ୍ତକ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି । ଛତିଶଗଡ଼, ଓଡ଼ିଶା, ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡ ଓ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶର ଆଦିବାସୀ-ପାହାଡ଼ିଆ ଅ ଳରେ ଖଣିଜ ସମ୍ପଦ ମଧ୍ୟ ଭରପୁର ରହିଛି । ସ୍ୱାଧୀନୋ ର ଭାରତର 'ବିକାଶ' ମାନଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ

୧୯୯୦ଦଶକରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଉଦାରୀକରଣ ଓ ଜଗତୀକରଣ ଯୁଗରେ ଲାଭଖୋର କମ୍ପାନୀମାନଙ୍କର ସମ୍ପ ି ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ଏହି ଅ ଳରେ ଥିବା ଖଣିଜ ସମ୍ପଦ ନିରୀହ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିପଦ ଟାଣି ଆଣିଛି । ସେମାନଙ୍କର ଦୁର୍ଦ୍ଦିନରେ ସେମାନଙ୍କ ପଛରେ ଠିଆ ହୋଇ ଆସିଛନ୍ତି ପ୍ରଗତିଶୀଳ ଓ ବିପ୍ଳବୀ ରାଜନୈତିକ ଦଳମାନେ । ସବୁଠାରୁ ଉଗ୍ର ପ୍ରତିରୋଧ କରିଆସିଛନ୍ତି କିଛି ଗାନ୍ଧିବାଦୀ ଓ କିଛି ମାଓବାଦୀ ରାଜନୈତିକ ଶକ୍ତି । ତେବେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବିକାଶବିରୋଧୀ ଓ ଦେଶଦ୍ରୋହୀ କୁହାଯାଇ ମାଓବାଦୀ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରିଦିଆଯାଇଛି । କେଉଁଠି କେଉଁଠି ଶାନ୍ତି ସେନା ଅବା ସାଲ୍‌ଓ୍ୱା ଜୁଡୁମ୍ ନାଁ'ରେ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ ବିଭାଜିତ କରି ଏମାନଙ୍କୁ ବିରୋଧ କରିବା ପାଇଁ ରାଷ୍ଟ୍ର ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ପ୍ରୟୋଗ କରି ଉଦ୍ୟମ କରୁଛି । ଆଦିବାସୀ ଓ ଦଳିତମାନଙ୍କ ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଲଢ଼େଇ କରୁଥିବା ଲୋକମାନେ ଆଜି ଏକୁଟିଆ ହୋଇଯାଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପଛରେ ଗଣମାଧ୍ୟମର ଉପଭୋକ୍ତା ସାଜିଥିବା ମଧ୍ୟବି ଶ୍ରେଣୀଙ୍କର ସମର୍ଥନ ନଥିବା ଯୋଗୁଁ ରାଷ୍ଟ୍ର ପାଇଁ ସୁବିଧା ସେମାନଙ୍କୁ ନିଷ୍ଠୁରଭାବେ ହତ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ । ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କିଛି ନାହିଁ । ଇତର ମାନଙ୍କର ପ୍ରତିକ୍ରିୟାର ମୂଲ୍ୟ ବି କିଛି ନାହିଁ । ଏଠି ଆମେ ହିଂସା ଓ ଅହିଂସାର ବିତର୍କକୁ ଯାଉନାହୁଁ ଯାହା ସାଧାରଣତଃ ରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀର ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀକୁ ଆପଣେଇ କରାଯାଇଥାଏ । ଆମେ ଏତିକି ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ କହିବା ଯେ ଆମେ ଶାନ୍ତି ଚାହୁଁ । ଲୋକେ ଖୁସିରେ ନିଜ ଜୀବନ ବିତାନ୍ତୁ । ନିଜ ଇଲାକାରେ ଖୁସିରେ ଓ ନିର୍ଭୟରେ ବିଚରଣ କରନ୍ତୁ । କାହାରି ଉପରେ କୌଣସି ନିର୍ଯାତନା ନହେଉ । କିନ୍ତୁ ଏଭଳି ଏକ ଆଦର୍ଶ ସମୟରେ କ'ଣ ଆମେ ସତରେ ବାସ କରୁଛନ୍ତି ? ଯେଉଁଠି ୪ବର୍ଷ, ୬ବର୍ଷ, ୮ବର୍ଷର ଛୋଟ ଛୋଟ ଝିଅମାନେ ପ୍ରତିଦିନ ଯୌନ ପିପାସୁମାନଙ୍କର ହିଂସାର ଶିକାର ହେଉଛନ୍ତି, ଯେଉଁଠି ଭ୍ୟାପମ୍ ଭଳି ମହାଦୁର୍ନୀତିକୁ ଆଖିରେ ଦେଖିଥିବା ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ହତ୍ୟା କରାଯାଉଛି, ଯେଉଁଠି ଏକ ମିଛ ମୁକାବିଲା ମାମଲାର ଶୁଣାଣୀ କରୁଥିବା ବିଚାରପତିଙ୍କର ରହସ୍ୟଜନକ ମୃତ୍ୟୁହେଉଛି ଏବଂ ନିଜେ ବିଚାରପତିମାନେ ଚାହୁଁନାହାନ୍ତି ଘଟଣାଟିର ଅନୁସନ୍ଧାନ ହେଉ, ଯେଉଁଠି ବିନା ବିଚାରରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ନିରୀହ ମଣିଷ ଜେଲରେ ସଢୁଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ପାଇଁ କେହି କହିବା ପାଇଁ ନାହାନ୍ତି, ସେଭଳି ଏକ ସମାଜ ଓ ସମୟରେ ହିଂସା ଓ ଅହିଂସାର ଛଳନାମୟ ବିତର୍କର କୌଣସି ଅର୍ଥ ନାହିଁ । ନୀତି ଓ ନୈତିକତାର ପ୍ରବଚନ ଦେବାର କୌଣସି ମୂଲ୍ୟ ବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ନାହିଁ ।

ଆମକୁ କେତୋଟି କଥା ମନେ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ଆମକୁ ଯାହା ଦେଖାଇ ଦିଆହେଉଛି ବା ଯାହା କୁହାଯାଉଛି ତାହା ସତ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ହୁଏତ ସତ୍ୟ କ'ଣ ଆମେ କେବେ ଜାଣିପାରିବା ତାହା ମଧ୍ୟ ସଠିକ ଭାବେ କହିହେବ ନାହିଁ । ଓଡ଼ିଶା ସମେତ ମଧ୍ୟ ଭାରତରେ ମାଓବାଦୀ ଦମନ ନାଁ'ରେ ଯେଉଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟୟବହୁଳ ଦାୟିତ୍ୱହୀନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଚାଲିଛି ତାହା ନିରୀହ ନୁହେଁ । ଏ ସମସ୍ତ ଅ ଳରେ ମାଓବାଦୀ ଦମନ ଅଭିଯାନଟି ସମସ୍ତ ଅଣମାଓବାଦୀ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ସଙ୍ଗଠନ, ସଂସ୍ଥା ଓ ଦଳମାନଙ୍କର ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ - ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଆନ୍ଦୋଳନଗୁଡ଼ିକୁ ହିଁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଦମନ କରୁଛି । କୌଣସି ଜନପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ କାମ କରୁଥିବା ନିଷ୍ଠାପର କର୍ମୀମାନଙ୍କୁ କାମ କରିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଉ ନାହିଁ । ଏହି ସବୁ ଅ ଳରେ ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀଙ୍କ ଦମନ ଅଭିଯାନର ସିଧାସଳଖ ଖଣି କମ୍ପାନୀ ବା ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଆସୁଥିବା କର୍ପୋରେଟ ଶକ୍ତିମାନେ ଲାଭ ନେଉଛନ୍ତି । ମାଓବାଦୀ ଦମନ ବା ଶିଳ୍ପବିରୋଧି ଦମନର ଅନ୍ୟ ଲାଭବାନ ହେଉଥିବା ଲୋକେ ହେଉଛନ୍ତି ପୋଲିସ ବାହିନୀର ଅଧିକାରୀ । ମାଲକାନଗିରିରେ ଆଜିଯାଏଁ ଯେତେସବୁ ନାମକରା ଏସ୍.ପି. ରହିଆସିଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ପ ିର ନିରପେକ୍ଷ ଅନୁସନ୍ଧାନ ହେଲେ କଥାଟି ଅଧିକ ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ । ଜଣେ ଏସ୍.ପି. ମାଲକାନଗିରିରେ ଏବଂ ଆଉ ଜଣେ ରାୟଗଡ଼ାରେ 'ନକ୍ସଲ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ'ର ନାଟକ ନିୟମିତ ପ୍ରଦର୍ଶନ କଲେ । ଟିକିଏ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଉ ଜଣାପଡ଼ିବ 'ଆତ୍ମସମର୍ପଣ' କରୁଥିବା ତଥାକଥିତ ନକ୍ସଲଙ୍କ ପାଇଁ ଆସୁଥିବା ଅର୍ଥ କ'ଣ ସବୁ ସେମାନେ ପାଇଛନ୍ତି ନାଁ' ସେସବୁ ଅର୍ଥ ଆତ୍ମସାତ୍ ହୋଇଛି । ସରକାର ନକ୍ସଲ ଦମନ ନାଁରେ ଜାଣିଶୁଣି ନିଜର ନାଗରିକମାନଙ୍କୁ ବଳି ପକେଇ ଦେବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି । ଏଭଳି ମାନସିକତା ଅସନ୍ତୋଷ ବଢ଼ାଇବ ଏବଂ ଶାନ୍ତି କେବେ ବି ଫେରାଇ ଆଣିପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏପ୍ରିଲ ୨୦୦୮ରେ ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ କେନ୍ଦ୍ର ସଚିବ ଶ୍ରୀ ଦେବୁ ବନ୍ଦୋପାଧ୍ୟାୟଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଏକ ବିଶେଷଜ୍ଞ କମିଟି ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ରିପୋର୍ଟର ଶୀର୍ଷକ ଥିଲା 'Development Challenges in Extremists Affected Areas' ବା ଉଗ୍ରବାଦୀ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ଅ ଳରେ ବିକାଶର ଆହ୍ୱାନ । ଏଥିରେ ଯେଉଁ ବିଶାରଦମାନେ ଥିଲେ ସମସ୍ତେ ପ୍ରବୀଣ ଓ ଅଭିଜ୍ଞ । ଏସ୍.ଆର୍. ଶଙ୍କରନ୍, ଡଃ ବ୍ରହ୍ମଦେବ ଶର୍ମା, କେ.ବି. ସକସେନା, ଅମିତ୍ ଭାଦୁରୀ, ଇ.ଏ.ଏସ୍. ଶର୍ମା, ରାମଦୟାଲ ମୁଣ୍ଡା ଇତ୍ୟାଦି । ସବୁଠାରୁ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ କଥାହେଲା ଯେ ଏହି କମିଟିରେ ବ ର୍ମାନର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ପରାମର୍ଶଦାତା ଅଜିତ୍ ଡୋଭଲ ମଧ୍ୟ ଥିଲେ ।

ଏହି କମିଟି ନକ୍ସଲ ଅ ଳ ଗସ୍ତ କରି ଯାହା କହିଥିଲେ ତାହା ମନମୋହନ ସିଂ ସରକାର ବା ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦୀ ସରକାର କେହି ବି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଲେନାହିଁ । ଆମେ କେବଳ ଏଠି ଏହି ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ କମିଟି ଦେଇଥିବା ଦୁଇଟି ଅତି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବକ୍ତବ୍ୟ ଉଦ୍ଧାର କରୁଛୁ । ସେମାନଙ୍କ ମତରେ, 'ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନଟି ମୁଖ୍ୟତଃ ରାଷ୍ଟ୍ରର କ୍ଷମତାକୁ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମ ଦ୍ୱାରା ଦଖଲ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ରାଜନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ବିଭିନ୍ନ ସଙ୍ଗଠନ ଓ ବିଭିନ୍ନ ଉପାୟ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଆସିଛନ୍ତି । ସ୍କ୍ୱାଡ୍ ବା ଦଲମ୍ ନାଁରେ ପରିଚିତ ସଶସ୍ତ୍ରବାହିନୀ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ଅଛି । ଲୋକମାନଙ୍କର ଅଭିଯୋଗର ସମାଧାନ ପାଇଁ ନକ୍ସଲମାନେ ପ୍ରାୟତଃ ହିଂସା କରିଥାି ବା ହିଂସାର ଭୟ ଦେଖାଇ ଆସିଥାି । (ପାରା - ୫.୦.୧.) ତା'ପରେ ସେମାନେ ଯାହା କରିଛନ୍ତି ତାହା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ, 'ରାଷ୍ଟ୍ର ଯେତେବେଳେ ଏହାର ମୁକାବିଲା କରିବାକୁ ଯାଉଛି ତେବେ ସେହି ଏକା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ତାହା କରାଯାଇ ପାରିବନି । ସେଥିପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରାଯାଉଛି ଯେ ଆଇନରେ ପରିବ ର୍ନ ଅଣାଯାଉ ଅବା ଆଇନକୁ ଫଳପ୍ରଦ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଉ ଏବଂ ଅସନ୍ତୋଷ, ଅକ୍ରୋଶ ବା ଅଶାନ୍ତିର ମୂଳ କାରଣଗୁଡ଼ିକୁ ହଟେଇବା ପାଇଁ ରାଷ୍ଟ୍ର ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରୁ । ନକ୍ସଲ ଆନ୍ଦୋଳନ ପଛରେ ଜନସମର୍ଥନ ଅନେକ ଅ ଳରେ ରହିଥିବା କଥାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । (ପାରା - ୫.୦.୨)

ଆଦିବାସୀ ଅ ଳ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନକାରୀ ନିୟମଗୁଡ଼ିକୁ କଡ଼ାକଡ଼ି ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥିଲା । ତେବେ ଜୁନ ଆସିଲେ ଏହି ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରକାଶନର ୧୦ବର୍ଷ ପୂରଣ ହେବ କିନ୍ତୁ ସରକାରମାନେ ଗୋଟିଏ ବି ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଏଯାଏଁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଇ ନାହାନ୍ତି । ଜଙ୍ଗଲ ଜମି ଉପରେ ଅଧିକାରକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ପାଇଁ ଆଇନ ଆସିଛି କିନ୍ତୁ ତାକୁ ଅକାମୀ କରାଇବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସରକାରୀ ଦଳ ସମାନ ଭାବେ ସକ୍ରିୟ ରହିଆସିଛି । ଓଡ଼ିଶା କଥା ନିଆଯାଉ କୌଣସି ବି ଖଣି ଓ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଉଥିବା ଅ ଳରେ ପେସା ଆଇନ-୧୯୯୬ ଓ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ଆଇନ-୨୦୦୬ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉନାହିଁ । ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ଆଇନକୁ ନେଇ ଅନେକ କର୍ମଶାଳା ବି ହେଉଛି କିନ୍ତୁ ଦେବୁ ବନ୍ଦୋପାଧ୍ୟାୟ କମିଟି ରିପୋର୍ଟକୁ ନେଇ କେଉଁଠି ଆଲୋଚନା ବି ହେଉନାହିଁ । ନା ବିଧାନସଭା, ନା ସଂସଦ କେଉଁଠି ବି ଏ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା ହେଉନାହିଁ । ଗଣମାଧ୍ୟମର ଆଲୋଚନା ସ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ର ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ଇଙ୍ଗିତରେ ଚାଲିଲାଭଳି ମନେହେଉଛି । ବନ୍ଦୋପାଧ୍ୟାୟ କମିଟି ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ତଥାକଥିତ 'ଉପଦ୍ରୁତ' ଅ ଳରେ ବିକାଶ ପହ ୍ ପାରିନାହିଁ, ପୋଲିସ ପ୍ରଶାସନର ଅନ୍ଧାରୀ ଶାସନ ଚାଲିଛି, ଲୋକେ ଅବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ଭିତରେ ଦିନ ବିତାଉଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେସବୁର ପ୍ରତିକାର ବଦଳରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରରେ ମନଇଚ୍ଛା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ଚିହ୍ନଟ ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରତି ୨୫କୋଟି ଟଙ୍କା ଲେଖାଏଁ ଅନୁଦାନ ଦେଲେ । ପରେ ପରିମାଣ ବି ବଢ଼ାଗଲା । ଏସବୁର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ନେଇ କୌଣସି ସମୀକ୍ଷା ବି ହେଲାନାହିଁ ।

କର୍ପୋରେଟ ଶକ୍ତିର ହିତ ପାଇଁ ଯଦି ସରକାର ନିଜ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବିନା ବିଚାରରେ ହତ୍ୟା କରିବେ ଏବଂ ଆମେ ସବୁ ନୀରବଦ୍ରଷ୍ଟା ହୋଇ ରହିବା, ତେବେ ଏ ଦେଶରେ ଗଣତନ୍ତ୍ରକୁ ହତ୍ୟା କରିବା ଦୋଷରେ ଆମେ ବି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଅପରାଧି ହୋଇ ବାହାରିବା । ନାଗରିକମାନେ ଯଦି କୌଣସି କାରଣରୁ ହିଂସ୍ର ହେଉଛନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଦମନ କରିବା ପାଇଁ ରାଷ୍ଟ୍ର ନିଜେ ହିଂସ୍ର ହେଲେ ଅସଲ କାରଣର ସମାଧାନ ହୋଇପାରିବନି । କିଛି ଲୋକେ ମରିବେ, ଆଉ କିଛିଲୋକ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ଥାନ ନେବେ । ଯଦିଓ ମାଓବାଦୀମାନଙ୍କୁ ଏକ ରାଜନୈତିକ କିନ୍ତୁ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମରେ ବିଶ୍ୱାସୀଗୋଷ୍ଠୀ ବୋଲି ବିଚାର କରାଯାଉଛି, ତେବେ ସେମାନଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରାଯାଉ । ପଛରୁ ଛୁରି ମାରିବାର ଅଭ୍ୟାସ ବି ଛାଡ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସ୍ୱାମୀ ଅଗ୍ନିବେଶ ନିଜ ଆଡୁ ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଇ ଦେଲେନି । ଆଜାଦ୍‌ଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରି ସେମାନେ ପ୍ରମାଣିତ କଲେ ଯେ ଶାନ୍ତି ବା ଆଲୋଚନାରେ ସେମାନଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ନାହିଁ । ଏପରି ଏକ ସମୟରେ, ଯେହେତୁ ବନ୍ଦୋପାଧ୍ୟାୟ କମିଟି ମୁତାବକ ଏହି ଉଗ୍ର ସଙ୍ଗଠନମାନଙ୍କ ପଛରେ ବ୍ୟାପକ ଜନସମର୍ଥନ ରହିଛି, ମିଛ ମୁକାବିଲାଜନିତ ଗଣହତ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଅସନ୍ତୋଷକୁ ଅଧିକ ବ୍ୟାପକ କରାଇବ ।

ମାଓବାଦୀମାନେ ବି ବାସ୍ତବବାଦୀ ହେବା ଦରକାର । ଆଜିର ଦିନରେ ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମ କରି ପରାଜିତ କରାଯିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଅସ୍ତ୍ର ଧରିଲେ, ରାଷ୍ଟ୍ର ପାଖରେ ଶକ୍ତି ଅଛି କୋଟିଏ ଅସ୍ତ୍ର କିଣିବା ପାଇଁ । ସମାଜରେ ବେରୋଜଗାର ବଢ଼ି ଚାଲିଥିବା ସ୍ଥିତିର ଲାଭ ଉଠାଇ ସରକାର ସେହି ଗରିବ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ହିଁ ଗୋଟିଏ ଅସ୍ତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରଚୁର ଅର୍ଥର ପ୍ରଲୋଭନ ଦେଇ ଲଢ଼େଇ କରିବା ପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲକୁ ପଠେଇଦେବେ । ବଡ଼ବଡ଼ିଆଙ୍କର କିଛି ହେବାର ନାହିଁ । ଉଭୟ ପଟୁ ନିରୀହମାନେ ହିଁ ଟଳି ପଡ଼ିବେ । ମରିଗଲେ ପରିବାର ପାଇଁ ପୁରସ୍କାର ଘୋଷଣା । ଆମେରିକାର ବେରୋଜଗାରୀ ମୁକାବିଲା ପାଇଁ ଯେମିତି ସେଠିକାର ସରକାର ସୈନ୍ୟ ବାହିନୀରେ

ଗରିବ ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ଭର୍ତ୍ତି କରି ଦରିଆ ପାରି ହୋଇ ଆଫଗାନିସ୍ଥାନ ଭଳି ଦେଶରେ ବଳି ପଡ଼ିବା ପାଇଁ ପଠାଇ ଦେଉଛନ୍ତି । ମାଓବାଦୀ ସଙ୍ଗଠନ ନିଜର ରଣନୀତିକୁ ନେଇ ସମୀକ୍ଷା କରୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ମାର୍କ୍ସବାଦୀ-ଲେନିନ୍‌ବାଦୀ ଦଳମାନଙ୍କ ଭଳି ସାମ୍ନାକୁ ଆସି ଜନପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ଉତ୍‌ଥାପନ କରୁ ଯାହା ସେମାନେ ଅଧିକ ନିଷ୍ଠା ଓ ସଂକଳ୍ପବଦ୍ଧତାର ସହ କରିପାରିବେ । ସମୟ ଓ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦେଖି ରଣନୀତିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାନଗଲେ ସମଗ୍ର ସଙ୍ଗଠନଟି ଅଧିକ ବିପଦ ଭିତରକୁ ଚାଲିଯିବ । ଏବେ ବି ରାଷ୍ଟ୍ରର ଗୋଇନ୍ଦା ସଙ୍ଗଠନ ଏତେ ମଜବୁତ୍ ହୋଇଯାଇଛି, ଗାଁ ଗାଁରେ ପୋଲିସର ସୂଚନାଦାତା ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ନିଜ କ୍ୟାଡ଼ରଭିତରେ ମଧ୍ୟ ଗୁଇନ୍ଦା ବାହିନୀର ଅନୁପ୍ରବେଶ ଯେ ହେଇନଥିବ, ଏକଥା କିଏ କହିବ । ନିୟମଗିରି ଭଳି ପାହାଡ଼ରେ ଆମେ ଶୁଣୁଛୁ କେହି ଜଣେ ଆସି ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ନୂଆ ମୋବାଇଲ୍ ସେଟ୍ ବିତରଣ କରୁଛନ୍ତି । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅନ୍ୟ ବାମ ଦଳମାନଙ୍କ ସହ ମିଳିତ ରଣନୀତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି । ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ କ୍ଷତି ସହିଛନ୍ତି ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଗଣସଙ୍ଗଠନ ମାନେ । ବିନା ରାଜନୈତିକ ସଙ୍ଗଠନ ଓ ମୁକ୍ତ ଆଲୋଚନା କରିବାର ସ୍ଥାନ ସୃଷ୍ଟି ନକରି ଏ ଦେଶରେ କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ ବା ସଙ୍ଗଠନ ଜନସମର୍ଥନ ଏବଂ ବିଶେଷକରି ନିମ୍ନ ମଧ୍ୟବି ବା ମଧ୍ୟବି ଙ୍କ ସମର୍ଥନ ପାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆମେ ଆଶା କରିବୁ ଯେ ସରକାରମାନେ ନିଜ ପୋଲିସ ବା ସଶସ୍ତ୍ର ବାହିନୀକୁ ନିଜ ନାଗରିକମାନଙ୍କର ଗଣହତ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ ଅଖଣ୍ଡ କ୍ଷମତା ଦେବେ ନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ମୁକାବିଲାର ନ୍ୟାୟିକ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା ପାଇଁ ଅଦାଲତମାନେ ନିଜ ଆଡୁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ପ୍ରମାଣିତ କରନ୍ତୁ ଯେ ସେମାନେ ଏକ ସମର୍ପିତ ନ୍ୟାୟପାଳିକା ନୁହଁନ୍ତି । ଯେତେ ବଡ଼ ଧରଣର ଅପରାଧ ଯେ କେହି ବି କଲେ ବି ତା'ର ଆଇନ ମୁତାବକ ବିଚାର ହେଉ, ପକ୍ଷ ରଖିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଉ ଏବଂ ଯଦି ତା'ପରେ କେହି ଦଣ୍ଡିତ ହୁଅନ୍ତି, ତାହା ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ହୋଇପାରିବ । କିନ୍ତୁ ବିନା ବିଚାରରେ ହତ୍ୟାକରିବା ଗଣତନ୍ତ୍ର ପାଇଁ ଏକ ଭୟଙ୍କର ବିପଦ ନିଶ୍ଚୟ । ସଚେତନଶୀଳ ନାଗରିକ ସମାଜ ଏଭଳି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ହେଉ ଏବଂ ସରକାର ଓ ମାଓବାଦୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଲୋଚନାର ବାଟ ଖୋଲିବା ପାଇଁ ପ୍ରୟାସ କରୁ ।